

Издава се от Антропософското общество в България

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред; предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на Реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят д-р Рудолф Щайнер (1861-1925) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

МИСИЯТА НА МИХАИЛ:

ОДУХОТВОРЯВАНЕ НА ПОЗНАНИЕТО ЗА ПРОСТРАНСТВОТО

Днес понятието за Пространството и пространствената картина за света са придобили най-голямо значение. Всички човешки съждения се основават върху принципа за Пространството. Съвременното човечество е развило този пространствен елемент дори в мисленето си.

Понятието за Пространството обаче е изцяло човешко понятие. Боговете, с които хората живеят в най-важния период от живота си – периода между смърт и ново раждане – имат живо понятие за Времето, но нямат това понятие за Пространството, което придобиват хората на земята. Това земно понятие за Пространството е изцяло човешко. Човек всъщност навлиза в него със слизането си от божествено-духовния във физическия свят. Наистина, оттук видяно, всичко се явява в пространствена перспектива. Но мисленето в измерения, ако мога да се изразя така е нещо изцяло земно.

Описанията ми във “Въведение в Тайната наука” – периодите на Стария Сатурн, Старото Слънце, Старата Луна, Земята и бъдещите периоди на Юпитер, Венера, Вулкан – се представят на Боговете само във Времето. Тук, на земята обаче, те се изживяват като пространство. Днес ние живеем в “Земния” период от еволюцията, но в събитията на земята все още продължава ехото от периодите на Старата Луна, Старото Слънце и Стария Сатурн.

Ако се потопите в описанието на Стария Сатурн, ще си кажете: Старият Сатурн е минало, но ефектът от неговата топлина все още присъства в земното ни съществуване. Сатурн, Слънце, Луна и Земя съществуват едновременно. Боговете ги виждат във Времето. Въпреки че в по-ранните епохи, дори през Халдейската епоха те са били виждани в тяхната времева последователност, сега ние ги виждаме вместилище пространствено едни в други. Това може да ни отведе доста далеч и ако направим подробни проучвания, ще открием какво всъщност лежи зад тези епохи.

Представете си, че протягате лявата си ръка. Божественото живее във всичко земно. Божественото живее в мускулите, в нервите ни. Сега докоснете с пръстите на дясната си ръка пръстите на лявата ръка. Това е нещо, което Божествено-духовните същества не могат да проследят. Те проследяват лявата и дясната ръка до момента на контакта, но чувството, докосването възникващо между двете е невъзможно изживяване със способностите, които Боговете притежават: то е нещо, което възниква само в Пространството. Точно както Боговете не могат да видят Сатурн, Слънце, Луна и Земя едновременно, а само последователно, така те нямат и никое от чисто пространствените изживявания, познати на човешките същества. Когато гледаме с лявото и дясното око и имаме линиите на зрението отляво и отляво, дейността на Боговете присъства в погледа от дясното око и отново в погледа от лявото око, но срещата на двете линии от погледа е един чисто човешки елемент. Тъй като

сме поставени в света на Пространството, такива са нашите изживявания като човешки същества. Това ние изживяваме в състояние на еманципация от дейността на Боговете.

Трябва само да разширите тази образност за дясната и лявата ръка към други сфери на земния живот и ще намерите доста човешки изживявания, които веднага отпадат от полезрението на Боговете. Наистина, едва от първата третина на XV век хората започват да въвеждат чисто човешки идеи. Затова човешкото мислене става все по-неразбираемо за Боговете, когато те поглеждат надолу към земята. Вземайки това предвид, трябва да съсредоточим вниманието си към онова най-важно събитие през последната третина на XIX век, характерно с това, че водачеството на Духовното същество, известно като Гавраил е последвано от водачеството на Духовното същество, известно като Михаил.

От последната третина на XIX век насам Михаил става тъй да се каже Регент на всичко от духовен характер в човешките събития на земята. Докато неговия предшественик Гавраил е ориентиран повече към пасивните качества на хората, Михаил е активното Същество, което сякаш пулсира в нашия дъх, вени и нерви, за да можем активно да развием всичко, което принадлежи на нашата човечност във връзка с Космоса. Нашето предзвикателство от Михаил е да станем активни в мислите си, да развием светоусещането си чрез вътрешна дейност.

Михаил може да работи в това, което нарекох свободно, чисто мислене, което трябва да бъде истинският импулс за индивидуалната човешка воля, действаща свободно в новата епоха. Михаил има свое особено отношение към човешките дела, които произтичат от импулса на любовта.

Михаил е посланикът на Боговете, изпратен да получи това, което сега се одухотворява с познанието, еманципирано от духа. Науката, която под формата на Антропософска духовна наука отново одухотворява пространственото мислене и го издига в свръхсетивните светове работи отдолу нагоре, протяга ръцете си отдолу нагоре, за да хване ръцете на Михаил, протегнати отгоре надолу. Щом тези ръце се срещнат, между хората и Боговете може да се създаде мост. Михаил ще приеме това, което Боговете искат да получат от човечеството, което човечеството може да добави към разбирането за Времето чрез разбирането за Пространството – защото това увеличава познанието на Боговете...

За да отнесе правилното послание в света на Боговете, ние трябва да дадем възможност на Михаил да каже: “През моята Епоха хората издигнаха в Свръхсетивното това, което бяха развили като чисто пространствено мислене. Затова ние можем отново да приемем човечеството. Човешките същества отново свързаха мислите си с нашите.”

Рудолф Щайнер,
Дорнах, 17 декември 1922г

ЧОВЕШКИТЕ СРЕЩИ И СЪДБАТА

Животът не трябва да бъде новела, дадена ни от Бог, а новела, написана от нас.

Новалис

Всяка човешка среща е критичен момент за еволюцията на човечеството. За срещата са необходими поне двама души и Бог, който с математическа необходимост я подготвя.

Праобраз на човешките срещи е срещата между Йоан Кръстител и Христос, представляващи съответно Лунните и Слънчевите сили. “Той трябва да расте, а аз да се смалявам” – казва Йоан.

Ясно е, че всяка среща е религиозен акт, подобен на църковната литургия. Нека разгледаме четирите части на литургията като степени на срещата.

1. Прокламация – външно опознаване
2. Пожертвуване – потъване в същността на другия човек
3. Преосъществяване – опознаване на общата карма
4. Причастие – сливане в едно цяло

Ще се спрем накратко на всяка от степените.

1. Външно опознаване. Срещата започва с появяването на другия човек пред нас. Той е откровение на духовния свят, но от плът и кръв. Чрез него срещаме миналото, което е организирано срещата, а заедно с това и бъдещето, което ни поставя някаква задача в тая връзка. Разбира се, тук не става дума за десетките и стотици ежедневни мимолетни срещи, често само с погледи. При първата среща е лесно да наблюдаваме с интерес човека срещу нас, но така ли е след стотната и хилядната среща? Всеки човек е в процес на ставане, на непрекъснати изменения, особено видими в мимиката на лицето и в жестовите. Събуден ли съм, съзнателен ли съм за тях?

Най-добрият пример за гътеанистично наблюдение на външен феномен са 15 000 описания на дървото, растящо пред твоя прозорец, по 1 всяка сутрин в продължение на около 40 години.

2. Потопяване в другия човек. Как да проникна зад сетивно-физическия воал на човека? – Като жертвам Егото на олтара на срещата, преодолявайки симпатията и антипатията.

За организиране на бъдещото социално устройство, за новите отношения между хората ще са необходими нови, съзнателно постигнати имагинативни способности. Средството за това, разбира се е Михаелическото одухотворено мислене. Човекът пред нас е невидимо духовно същество и отношението към него трябва да бъде отношение на интерес, доверие и любов. Така ще се приближим до истинския образ на човека, намиращ се в уникално състояние на баланс между Луцифер и Ариман, баланс, който се регулира от Христос. Със следните думи Р. Щайнер описва този мисловен път към Христос: “Вместо да се интересувам само от моя начин на мислене, от това, което аз смятам за правилно, трябва да развия безличен интерес към всяко мислене, колкото и грешно да ми изглежда. Колкото повече хората се гордеят от догматичното си мнение, толкова повече се отдалечават от Христос. Когато те бъдат способни да правят това, те ще разберат, че това е новият език на Христос.”

Влюбеността в собственото ни мнение ни лишава от обективност. Когато пък го жертваме, което е трудно духовно упражнение, създаваме свободно пространство за съществуването на Христос и той ще бъде моста над бездната, която ни разделя от другия човек.

3. Разрешаване на кармичния въпрос. След втората степен изникват някои забулени в тайна въпроси. Защо този човек ме среща? Какъв аспект от миналото ни свързва? Какво е общото ни бъдеще?

Рудолф Щайнер започва да говори за практически упражнения по Кармата още в старото Теософско общество, но среща съпротива. Ариман не иска това да стане известно на хората. Едва след коледната конференция – на 9 май 1924 год. това става възможно. Защото “ясната дневна светлина” засиява и става възможно “спомнянето за духа” – Ариман е победен.

Ако вечерта се опитаме духовно да нарисуваме случка между себе си и друг човек, станала през деня, тогава през нощта спящото астрално тяло изгражда във от физическото и етерното тяло образа на изживяното във външния етер. През втория ден астралното тяло отпечатва образа в човешкото етерно тяло. През втората нощ етерното тяло обработва образа. През третия ден етерното тяло отпечатва образа във физическото тяло на човека. През третата нощ физическото тяло обработва образа и човек се събужда с реален сън, сякаш плува в облака на случката от миналите животи, която кармически е предизвикала въпросната случка. Разсичането на кармическия възел ще направи отношенията между двамата свободни. Навлизането на Слънчевите сили ще помогне и за разбирането на съвместната им мисия за духовната еволюция на света. Егоистично би било да се разглеждат отношенията като нещо, което касае само тях двамата. Алтернативата е ясна – омраза или луциферическо бягство и нещата се отлагат за бъдещите прераждания.

4. Причастие. В литургията сме поканени от пастора на вечеря с хляба и виното, на която присъства и Христос. Тайната вечеря е преди Великден, но от Р. Щайнер знаем, че възкресението на природата е през пролетта, а възкресението на човека – през есента. През есента е възможно с помощта на Михаел, чрез антропософията да се одухотвори човешкото мислене. След това човек може свободно да избере влизането в гроба и да възкръсне на Коледа. Точно това и прави Р. Щайнер. След изгарянето на Първия Гътеанум, на Коледното събрание се основават новите Михаелови мистерии. Покръстени със Светия Дух, участниците в събранието стават братя и сестри по дух. Както Христос имаше нужда от Исус, така и етерния Христос се нуждаеше от Антропософското общество, за да спаси света за втори път.

Сега можем да разгледаме сцената с Мария Магдалена след разпятието, в която ясно са видими четирите степени на срещата.

Мария е виждала Христос много пъти, но сега тя е пред празния гроб. Едва когато се обръща, т.е. – издигнала е съзнанието си до имагинативно, тогава вижда Христос в образа на градинар, който се грижи, за да може Земята да им даде добри плодове в бъдеще. Но Мария не може да разбере връзката си с Христос. Налага се Той да я назове “Мария”, с което издига съзнанието ѝ до инспирация. Тя го чува и му отговаря “Учителю”. Четвъртата и последна степен не се осъществява, защото Христос ѝ казва “Не ме докосвай”. На съвременния етап това е невъзможно. Мария би изгубила своя индивидуален Аз.

Разбирам добре колко далеч сме всички ние от този идеал. Но както задълженията ни са свързани с етерното тяло, желанията с астралното, така пък идеалите – с Аза. И ако човек няма идеал, той следва слепешката астралните си желания. А знанието за идеала на човешките срещи може да се превърне в реална сила, в съзнателна отговорност при срещата с всеки човек.

С братски чувства,
Йордан Димитров

Антропософско общество в България

ул. "Цар Симеон" 55, 1000 София; тел./факс 02-980 8464, <http://www.aobg.org>
Председател: П.К. 255, 6000 Стара Загора, тел. 042-690 111

Стара Загора:

група "Антропос-София"
Дора Петрова, тел. 042-643500
П.К. 255, 6000 Ст. Загора
всяка 1-ва и 3-та сряда от
месеца
Медитацията на основополага-
щия камък и темата на годината

Стара Загора:

Група "Рудолф Щайнер"
Веселина Велкова, тел. 623368
П.К. 255, 6000 Стара Загора
през сряда, темата на годината.

София

Дружество "Р. Щайнер"
Алекс Бояджиев, тел. 701822
кв. Изток, ул. А. П. Чехов 24,
ет.3, ап.6, 1113 София
група "Срещи с Р. Щайнер"
всеки вторник от 18.00 часа

София:

Група "Михаел"
Лалка Фингарова, тел.02-689949
1000 София, ул. Цар Симеон 55
всяка събота от 16.00 часа
Философия на свободата и
темата на годината

Варна:

Група "Михаилова ковачница"
Дарина Шентова, т. 052-640 160
9000 Варна, бул. "Владислав
Варненчик" 132, ет.2, ап.3
през събота; лекциите на
Щайнер "Евангелието на Йоан"

Пловдив

Антропософска група
Елена Даскалова, т: 032/696414
през сряда от 18 часа
книгата на Рудолф Щайнер
"Въведение в Тайната Наука"

Курсът по рисуване "Светлина, тъмнина и цвят"

От 9 до 13 юни в с. Осеново, Варненско, се проведе курс по рисуване на тема "Светлива, тъмнина и цвят" под ръководството на швейцарският художник Фредерик Щьокли. Курсът бе базиран на едноименната книга на Лиан Коло – дългогодишна художничка и сътрудничка на д-р Ита Вегман. Основната идея на курса бе да развие усещането за цвета като среща на светлината и тъмнината, и в същото време как тази среща се усъществува и вътре в човешкото същество.

Най-напред участниците трябваше да развият усет за тъмнината – онази тъмнина, която в човешката душа съответства на мрака на волята, в която ние, дори и в будно съзнание, в известен смисъл спим и не можем да обхванем ясно със своето съзнание. В същата тази тъмнина ние можем да усетим мрака на Стария Сатурн и жертвата на Духовете на Волята, довела до Сътворението на физическото тяло на човека и до поставянето на зародишите на волята в човешката душа.

Като противоположност на тази тъмнина ние можем да поставим светлината – светлината на съзнанието и на мисленето, която се стреми да проникне в тъмнината и да я разбере – "И светлината в мрака свети, и мракът я не обвзе" (Йоан 1:5). А в срещата между тях възниква сивото като среда между светлината и тъмнината – то съответства на нашите чувства, в които ние сякаш постоянно сънуваме, а сънуването е точно междинното състояние между будността и дълбокия сън.

От друга страна в срещата между светлината и тъмнината се ражда също така и цвета като основен компонент на изобразителното изкуство, което е свързано основно с чувствата на човешката душа – така както науката е свързана с мисленето и светлината на познанието, а религията – с волята и духовния свят, потънал в мрак и невидим за обикновеното земно съзнание.

Така, ако нарисуваме една чаша, вътре в която отгоре надолу струи светлина, а отстрани и отдолу около нея е мрак, и светлината постепенно се губи в мрака, преливайки в различни нюанси на сивото, то ние ще получим един образ на Светия Граал, които в същото време е и образ на човека – светлината на мисленето, преливащо в сънуването на чувствения живот и потъващо в мрака на волята. Това бе и основната част на първата картина, върху която участниците трябваше да работят в хода на курса, но която накрая

всеки от тях бе свободен да завърши изцяло по своя идея.

Втората картина бе свързана с рисуването и преливането на цветовете в дъгата, и интересното бе, че докато първата картина бе рисувана само с въглен и в нея може да се усети как основният компонент в нея е формата, то във втората това е цветът и движението на цветовете един във друг.

В хода на курса бяха споменати и много интересни факти и подробности, свързани с основната идея на двете картини, но най-важното изживяване като че ли бе самото рисуване като процес, помагач за изчистването на астралното тяло и съзнателното му овладяване от Аза – Азът като светлината, която свети в мрака на материалния свят и се явява като единственият правилен път към духовния свят в съвременната епоха.

Радослав Радев,
участник в курса

КУРС ПО ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА НА СВЕТЛИНАТА, ТЪМНИНАТА И ЦВЕТА

И осветени от Духа на Светлината
събрали в Себе си
нюансите и на Смъртта и на Живота

Проправихме пътеките на Чувствата
през всеки поотделно цвят
във волята на Тъмнината.

В пролуката между оранж и жизнено зелено
Неизразимото се прояви във Форма
а Любовта - във Действие.

...Далеч остана Самотата.
Азът стана Господарят на Душата!

Дарина Шентова
16 юли 2006 г., Варна

Редактор: Диана Ботушарова, тел. 02/840 7643

Очакваме интересни материали, мнения, препоръки.
На адрес: ж.к. Суха река, бл.94А, вх.А, ап.11, 1517 София
e-mail: diana_ros@lycos.com
Материали за следващия брой се приемат до 10 септември
Всяко дарение е добре дошло.

Антропософската лечебна педагогика и социална терапия за деца и възрастни с увреждания
Международна конференция “Хора с възможности”
28 – 30 юли 2006 г., Варна

Представянето на антропософската лечебна педагогика и социална терапия в България сред професионални кръгове и представители на институции от цялата страна се осъществи, благодарение на една лична инициатива от страна на швейцарката Едит Моор и половин година организационна работа от много малък екип от българска страна. Това представяне премина под формата на международна конференция, която събра ръководители на НПО, институции, психолози, социални работници и възпитатели, работещи с деца и възрастни с интелектуална недостатъчност и множествени увреждания в България, както и лектори, дългогодишни специалисти от Холандия, Русия, Украйна, Гърция, гости от Румъния. Кандидатите за участие бяха двойно повече от желаното и бе много трудно на част от тях да се изпрати отрицателен отговор, но след внимателна селекция бяха допуснати 140 участници и 20 гости от чужбина.

Международната конференция “Хора с възможности” се осъществи във Варна на 28, 29 и 30 юли в Департамента за квалификация на учители недалеч от морския бряг. Интересът към темата на конференцията беше неочаквано голям, което показва, че специалистите търсят нови методи на работа и че старите форми не удовлетворяват променящите се и нарастващи изисквания към обгрижването на хората с увреждания у нас. Антропософската методика и лечебна педагогика разкриват нови възможности и съвсем различно възприемане на хората, родени с увреждания, което бе изненадващо за тази аудитория, но не и шокиращо. Определено хората са отворени към антропософското виждане и практика на проблематиката, но е ясно за всички участници, че е необходимо време, за да се възприеме и да заработи живо там, където това е възможно и че тази работа е трудна, всеотдайна и най-вече изисква непрекъснато усъвършенстване на всеки един, ангажиран с хората с увреждания. Истина е, че при откриването присъстваха много повече хора, отколкото накрая на конференцията, но интересът бе налице през цялото време, въпреки горещите варненски дни и особено по време на практическите занимания по арт терапия, музикална терапия и евримиа, които работиха с препълнени помещения. Жаждата за нови практически умения и терапии и нов начин на работа бе силно осезаема, особено за методите на арт терапията, която спечели възторг и висока оценка.

Основен фокус на конференцията бяха лекциите, изнесени от специалисти лечебни педагози и терапевти с дългогодишен международен лекционен опит от Холандия и съседните на нас страни на немски, английски и руски. Присъствието на Бернард Хелдт, председател на холандската и на европейската асоциация за лечебна педагогика и социална терапия ЕССЕ бе много важно и подкрепящо през цялото време. Той също така отговори на много въпроси на участниците и официално представи инициативата пред варненската телевизия, вестници и радио заедно с Едит Моор. Вълнуващи лекции изнесоха лечебните педагози Валерия Медведева и Тамара Исаева, които разказаха за създаването на центрове и училища през последните 15 години в Русия и Украйна, както и за полярностите и конституционните типологии в лечебната педагогика и социална терапия, проучване на различни случаи на деца с увреждания. Заразяващ бе примерът и на съседите от Румъния, които са създали от дълго време инициативи, центрове, училища и довежда на конференцията своите възпитаници, които изнесоха фолклорна програма. Удивително е, че нашите съседни отдавна работят в тази област при същите като нашите условия и постигат чудесни резултати, които бяха показани чрез фото материал, списания, брошури и ръчни изделия.

Холандските лектори /Бернард Хелдт, Марайке Байло,

Александра Буйсман, Сил Валис/ поднесоха основните гледни точки и практиката на антропософската лечебна педагогика и социална терапия в общ план като отговор на човешките потребности в днешното общество и въвеждане в триделния и четириделния образ на човека от антропософска гледна точка. Темата “увреждане” и какво означава да имаш увреждане в днешното общество, какви гледни точки да възприемем, бе пречупена през виждането на Р.Щайнер, че духовната същност на всички човешки същества е здрава, но физическото тяло понякога е нездравно и тази същност не може да се развие в него, затова е необходимо съзнание, помощ и грижа, за да се преодолее физическия и психическия проблем и да се развият възможностите, които всеки има.

Първият и основен въпрос, който трябваше да се изясни в самото начало бе каква е разликата между възприетата в България специална педагогика /дефектология/ и антропософската лечебна педагогика и социална терапия. Основната разлика е, че лечебната педагогика не залага преодоляването на дефектите, увреждането и болестта, а на възможностите и потенциала на индивида. Тя представява комплекс от мероприятия, осъществени от различни специалисти в различни институции като домове, специални училища, терапевтични центрове, работа с родители, които обгрижват, възпитават, образоват и оздравяват деца с множествени увреждания до напушването на училището. Социалната терапия продължава тези принципи, но е предназначена за възрастни със специални нужди след напушването на училището, които живеят в домове, общности или семейства, но работят заедно и са обединени от терапевтични и културни мероприятия.

Важен момент по време на конференцията бяха въпросите и коментарите на участниците от цялата страна. Целта бе по време на пленума всеки ден да се създаде жива връзка между поднесеното знание и практика от страна на лекторите и отзвук във всеки един участник. Те оцениха авторитета на чуждестранните специалисти - търсеха отговори на конкретни трудни ситуации от тяхната ежедневна практика, търсиха съвети, задаваха въпроси как да постъпят с децата в процеса на терапиите., споделиха одобрението от предложените на конференция практически занятия.

Конференцията бе така организирана като програма, че изразяваше формата на един бъдещ обучителен семинар по лечебна педагогика и социална терапия с триаден принцип – теория, практика и изкуство. Идеята за организиране на бъдещ семинар бе налице още в началото на организационния процес и на самата конференция около 50 участници изразиха желание да продължат този вид обучение и форма на работа. Организирането на обучителен семинар за преквалификация е труден и сложен процес, който изисква силна инициатива и много работа – засега съществува само като идея.

На първи юли в Стара Загора бе учредено Сдружение с нестопанска цел “Асоциация за насърчаване на лечебната педагогика и социалната терапия в България – ОПОРА”, което бе представено на конференцията, като организация, която ще поеме в бъдеще всички инициативи и ще работи в тясна връзка с ЕССЕ и в сътрудничество със съседните ни страни.

Благодарим на всички приятели, които работиха и подкрепиха инициативата за представянето на лечебната педагогика и социалната терапия в България – съзнаваме, че това е важна крачка. Подробна информация за конференцията и бъдещи инициативи можете да прочетете на сайта в интернет: www.oporabg.com

Диана Демирева,
Стара Загора